

“Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” İçerisindeki Geçici 2. Madde Hakkında Bir Değerlendirme.

BFS - 2016/06
İstanbul, 13.07.2016

Başlıkta konu edilen Kanun tasarısının geçici 2. Maddesi hakkında 30.06.2016 / 05 tarih ve sayılı sirkülerimiz ile ön bilgi verilmiş olup, düzenlemenin getirdiği imkanların değerlendirilmesi özet olarak aşağıdaki şekilde yapılabilir.

Hızla yasalaşması beklenen tasarıdaki bu düzenleme önemli imkanlar getiriyor.

1. Yurt dışındaki varlıklar (para, menkul kıymet vb gibi) 31.12.2016 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilebilecek.
2. Yasa'dan yararlanmanın tek şartı yurt dışı varlıkların Türkiye'ye getirilmesi.
3. Getirilen varlıkların değeri üzerinden herhangi bir vergi alınmıyor. (eski düzenlemelerde %2 vergi alınıyor idi.)
4. Yurt dışı varlıklar başka bir şahıs veya şirket üzerine getirilebiliyor. Bu durumda Veraset ve İntikal Vergisi de alınmayacak.
5. Getirilen varlıklar sebebiyle herhangi bir vergi incelemesi ve soruşturma yapılamayacak.
6. Yasa maddesini ülkeler arası bilgi paylaşımı öncesinde son bir fırsat olarak (son çıkış=lastexit) değerlendirmek mümkündür

Ayrıca, konu hakkında Finans Gündem sitesinde Sn. Mehmet Bingöl tarafından kaleme alınmış olan yazıyı faydalı olacağı düşünmesiyle aşağıda takdim etmekteyiz.

MEHMET BİNGÖL

Eski Hesap Uzmanı

<http://www.finansgundem.com/yazarlar/ulkeler-arasi-bilgi-paylasimi-oncesi-son-firsat-yurt-disi-varlik-barisi-yazisi/1050427>

TBMM aşamasında olan Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un kısa sürede yasalaşması beklenmektedir. Maliye Bakanlığı'nca hazırlanan kanun tasarısının içinde, **"yurt dışı varlıkların Türkiye'ye getirilmesine"** ilişkin madde düzenlemesi de bulunmaktadır.

Kanun maddesi ile gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışında bulunan varlıklarının milli ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir.

Bilindiği gibi, OECD ve Avrupa Konseyi'nin öncülüğünde hazırlanan **"ülkeler arası bilgi paylaşımı (ortak raporlama)"** ilkeleri çerçevesinde, **"Vergi Konularında İdari Yardımlaşma Anlaşması"**, 3. Kasım 2011 tarihinde G-20 Liderler Zirvesi'nde Türkiye'nin de dâhil olduğu 93 ülke tarafından imzalanmıştı. Birçok ülkenin taraf olduğu bu anlaşma ülkemiz açısından da TBMM'de onaylandıktan sonra (muhtemelen 2017 yılının sonundan itibaren 2018 yılı başında) yürürlüğe girecek. Böylece aşamalı olarak başlayacak uygulamayla, artık yurt dışı işlemler aracılığıyla vergiden kaçınmak gittikçe zorlaşacak. Çünkü ülkelerin mali otoriteleri (Maliye Bakanlığı vb gibi) artık banka ve finansal kurumlardan sağladıkları bilgileri karşılıklı olarak paylaşacaklar ve hatta karşılıklı vergi incelemeleri bile söz konusu olabilecek. Hatırlanacağı üzere, daha önceki 26.04.2016 tarihli yazımızda **"Ülkeler Arası Ortak Raporlama Çerçevesinde Yeni Bir Varlık Barışı İhtiyacı Var mı?"** sorusu çerçevesinde birlikte bu konuyu işlemiştik ^[1].

Daha önce 2008 ve 2013 yıllarında yapılan benzeri uygulamalardan farklı olarak, **bu son düzenlemeyi, ülkeler arası bilgi paylaşımı öncesi önemli bir fırsat olarak değerlendirmek gerekir.**

Getirilmekte olan yasal düzenlemenin önemli unsurları ve değerlendirmelerimiz şöyledir.

Kapsam:

Kanun'dan yararlanmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, yurt dışında bulunan;

- Para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, **31/12/2016 tarihine kadar** Türkiye'deki banka veya aracı kurumlara bildireceklerdir.
- Alacaklar ve rayiç bedeliyle taşınmazlar, 31/12/2016 tarihine kadar, Türk Lirası cinsinden Vergi Dairelerine beyan edilir.

MEHMET BİNGÖL

Eski Hesap Uzmanı

Gerçek ve tüzel kişiler, bu varlıkları, isterlerse diğer kişilerin nam veya hesabına da bildirim veya beyanda bulunabileceklerdir. Bu durumda “ivazsız intikal” olarak değerlendirme yapılmayacak ve Veraset Ve İntikal Vergisi uygulanmayacaktır.

Geçmişteki Kanunlardan farklı olarak **beyan edilecek tutarlar üzerinden herhangi bir vergi ödenmeyecektir. (Geçmişte %2 vergi söz konusuydu.)**

Şunu da belirtmekte yarar var ki; o da Kanun maddesi esasen Türkiye’de “tam mükellef” olarak vergi mükellefi olanlar yararlanacaktır. Başka deyişle Türkiye’de ikamet edenler veya bir yıl içinde 6 aydan fazla oturanlar bu kapsamdadır, yurt dışında yaşayanlar ise Türkiye açısından zaten tam mükellef statüsünde vergiyi tabi değiller, çünkü onlar ilgili ülkenin vergi mükellefidir.

Bildirim ve Türkiye’ye transfer:

Kanun’dan yararlanmanın **tek şartı** banka ve aracı kurumlara bildirilen varlıkların Türkiye’ye getirilmesidir.

Yurt dışında bulunan ve bu madde kapsamında bildirilen para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının, **31/12/2016 tarihini geçmemek şartıyla**, bildirim tarihini takip eden **bir ay içerisinde**, Türkiye’deki banka ve aracı kurumlara transfer edilmesi veya Türkiye’ye getirilmesi gerekmektedir.

Kanun maddesine göre; Banka ve Aracı kurumlar, gerçek veya tüzel kişilerin bu madde uyarınca yapılacak işlemlere ilişkin taleplerini yerine getirmeye mecburdurlar.

Döviz ve TL şeklindeki nakdi varlıklar havale yoluyla, menkul kıymetler ise yurt dışındaki banka veya aracı kurumlardan Türkiye’deki banka veya aracı kurumlara virman suretiyle devredilir, bu devir işlemi dolayısıyla menkul kıymetlerin nakde çevrilmesi zorunlu değildir.

Yurt dışındaki alacak ve taşınmazların ise beyan edilen değerlerinin karşılığının Türk Lirası veya döviz olarak, beyan tarihini takip eden bir yıl içerisinde Türkiye’ye getirilmesi şarttır.

Yurt dışından getirilecek varlıklar için 31.12.2016 tarihine kadar istenilen sayıda beyan yapılabilir. Başka deyişle kanundan yararlanmak için tüm yurt dışı varlıklar için bir adet başvuru yapılma mecburiyeti yoktur.

MEHMET BİNGÖL

Eski Hesap Uzmanı

Şirketler açısından:

Yurt dışından Türkiye'deki şirketlere transfer edilen tutarlar dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaz ve Kurumlar Vergisi'ne tabi olmaz.

Getirilen paranın **özel fon hesabında tutulması veya sermayeye eklenmesi şartı yoktur**. Kanunî defterlere kaydedilen varlıkların, sermayeye ilave edilmemiş olması kaydıyla, işletmeden çekilmesi kar dağıtımını sayılmaz ve bu nedenle gelir ve kurumlar vergisi tarhiyatı yapılmaz. Getirilmiş olan tutarlar işletmenin ihtiyaçları doğrultusunda kullanılabilir, hissedarlar şirketten olan (varsa) alacaklarını tahsil edebilir.

Ayrıca şirketin yurt dışındaki bir kuruma borcu var ise şirketin muhasebe kaydına alınan tutarların bu borçlara mahsubu şartıyla Türkiye'ye getirilmesi de gerekmemektedir. Bu da düzenlemenin getirdiği bir başka kullanım imkânıdır.

Uygulanmayacak Vergi Kanunu hükümleri ve ilgili diğer kanunlar:

Bu şekilde Kanundan yararlananlar için;

- Bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle, bildirim veya beyanda bulunan kişiler ile varlıkların nam veya hesabına getirildiği diğer gerçek ve tüzel kişiler ile bunların kanuni temsilcileri nezdinde, **hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaz, vergi cezası kesilmez**.
- Nam veya hesabına bildirim veya beyanda bulunanlara bu madde kapsamında yapılan intikaller, **ivazsız intikal** olarak değerlendirilmez ve **Veraset Ve İntikal Vergisine konu edilmez**.

Ayrıca; aşağıdaki yer alan ilgili kanun ve kanun hükümleri dâhil olmak üzere, **beyan konusu yapılan bu yurt dışı varlıklar dolayısıyla hiçbir şekilde herhangi bir araştırma, inceleme, soruşturma veya kovuşturma yapılamaz ve idari para cezaları uygulanamaz**.

1) 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun,

2) 106, 107, 108, 109 ve 110 uncu maddeleri (Piyasa dolandırıcılığı, Usulsüz halka arz ve izinsiz sermaye piyasası faaliyeti, Güveni kötüye kullanma ve sahtecilik)hariç olmak üzere, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu,

3) 4458 sayılı Gümrük Kanunu,

MEHMET BİNGÖL

Eski Hesap Uzmanı

4) 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu,

5) 213 sayılı Kanunda düzenlenen suçlar ile bu suçlardan kaynaklanan mal varlığı değerleriyle ilgili olarak 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesi.

Görüldüğü üzere, Kanundan bu şekilde yararlanan kişiler hakkında 31.12.2016 tarihinden önceki dönemlerle ilgili olarak herhangi bir soruşturma, vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılamayacaktır.

Bilindiği üzere, vergi mevzuatımıza göre; **tam mükellef** statüsündeki gerçek kişilerle yurt dışında elde edilen gelirlerin Türkiye'de "**yıllık beyan**" esasında beyan edilmesi ve ilgili yıllardaki tarife üzerinden %35'e kadar vergisinin ödenmesi gerekmektedir^[2]. Kurumlarda ise %20 vergi söz konusudur. Yurt dışı vergi otoriteleri Türk vatandaşlarının ve şirketlerinin yurt dışındaki bu gelirleriyle ilgili olarak TC Maliye Bakanlığı'na bilgi vermekte ve bu da cezalı vergi ödeme riski yaratmaktadır. Öte yandan yukarıda bahsedildiği üzere, diğer ülkelerle yapılan "vergi anlaşmaları" çerçevesinde ülkelerin karşılıklı olarak bilgi paylaşımı ve vergi kaçağı ile mücadele konularında işbirliği çalışmaları gün geçtikçe artmaktadır.

Bu nedenle, Kanundan yararlanılması durumunda, **beyan konusu yapılan bu yurt dışı varlıklar dolayısıyla elde edilen bu gelirlerle ilgili olarak cezalı ve gecikme fazlî bir vergi ödeme riski ortadan kalkacaktır.**

Öte yandan madde hükmü, Türkiye'deki işlem ve faaliyetler için vergi inceleme ve tarhiyatı için bir fayda sağlamamaktadır. Başka deyişle bu açıdan yurt içi olaylarda elde edilen kazançlarda "vergi kalkanı" söz konusu değildir.

Kanun maddesinin ülkeye katkısı ve bankalar açısından faydaları:

Kanun'un daha önceki yasal düzenlemelerden daha da farklı bir şekilde ülkeye döviz girişi imkânı, Türk banka ve finans sektörüne olumlu (mevduat/kaynak) etki yapması, Türk finansal enstrümanlarının (tahvil, hisse senedi, mevduat-yatırım fonu gibi) pazarlanma ve satılması imkânı ve diğer açılardan yararlı olacağı düşünülmektedir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Başkanı Mehmet Ali Akben de yapmış olduğu açıklamada, "**varlık barışının ekonomiye, dolayısıyla bankacılık sektörüne taze kaynak girişi sağlayarak kredi imkânlarını artıracığını tahmin ettiklerini**" ifade etmiştir^[3].

Böylece ekonomik aktivitelerde canlanma ile Türkiye'deki varlıklara ve finansal

MEHMET BİNGÖL

Eski Hesap Uzmanı

ürünlere talep artışı söz konusu olacaktır. Her ne kadar gelen paranın tekrar yurt dışına transferi mümkünse de; Türk finansal ürünlerdeki vergi avantajı, getirilen paranın ülkede kalmasını teşvik edecektir. Zira yurt dışı gelirlerde yıllık vergi beyanı söz konusu iken ülkemizde sadece stopaj yoluyla vergileme yapılıyor.

[1] Ülkeler arası ortak raporlama çerçevesinde yeni bir varlık barışı ihtiyacı var mı? Mehmet Bingöl, Finans Gündem, 26 Nisan 2016,

<http://www.finansgundem.com/yazarlar/ulkeler-arasi-ortak-raporlama-cercevesinde-yeni-bir-varlik-barisi-ihtiyaci-var-mi-yazisi/1011597>

[2] Hangi Yurt Dışı Gelirleri Türkiye'de Vergiye Tabidir? Yurt Dışında Elde Edilen Gelirlerin (2014) Vergilendirilmesinde Dikkat Edilecek Hususlar, Finans Gündem Mehmet Bingöl, 13 Şubat 2015,

<http://www.finansgundem.com/yazarlar/yurt-disinda-elde-edilen-gelirlerin-2014-vergilendirilmesinde-dikkat-edilecek-hususlar-yazisi/466709>

[3] BDDK Başkanı Mehmet Ali Akben, Bankalar varlık barışı ile rahat nefes alacak, Finans Gündem, 07 Temmuz 2016,

<http://www.finansgundem.com/haber/bankalar-varlik-barisi-ile-rahat-nefes-alacak/1049486>